OPIS PROJEKTA

1. Opis problema i potreba

Hrvatski jezik i hrvatska pisana baština čine važne odrednice hrvatskoga povijesnoga, kulturnog i nacionalnog identiteta. Zato je važno raditi s djecom i mladima na promicanju tih važnih odrednica. Pri radu s djecom i mladima svih proteklih godina susretali smo se s više različitih problema i potreba:

1. nastava hrvatskoga jezika u osnovnim i srednjim školama obuhvaća brojna područja (jezik, izražavanje, književnost, lektira) i unutar zadanog godišnjeg fonda sati mora se puno tema i nastavnih jedinica obraditi i premalo se sati posvećuje obradi povijesti hrvatskoga jezika i hrvatske pisane baštine;
2. u udžbenicima hrvatskoga jezika nalaze se fotografije samo pojedinih djela dok većina djela uopće nije prikazana fotografijom i na taj način učenici ne mogu upoznati ljepotu i raskoš djela hrvatske pisane baštine;
3. obrada povijesti hrvatskoga jezika i hrvatske pisane baštine nije popraćena video ili računalnim prezentacijama važnih spomenika hrvatskoga jezika i pisane baštine, a bez toga nema uspješnoga svladavanja toga gradiva;
4. u udžbenicima hrvatskoga jezika i unutar nastave hrvatskoga jezika premalo sadržaja je posvećeno obradi pravopisnih tema i problema, posebice u srednjim školama, a brojna istraživanja i analize učeničkih pisanih radova pokazala su da učenici često griješe u pravilnom pisanju i da je potrebno više nastavnih aktivnosti posvetiti na području pravopisa;
5. dosadašnja iskustva u radu s djecom i mladima pokazala su da su radionice vrlo učinkoviti načini svladavanja težih nastavnih sadržaja i da putem radionica brže i bolje uče o jezičnim sadržajima posebice o pravopisnim problemima;
6. kvizovi znanja predstavljaju vrlo dobar spoj učenja i igre te kao neformalan način usvajanja gradiva bliski su učenicima koji ih rado prihvaćaju i sudjeluju u njima.

U vezi gore navedenoga odlučili smo pokrenuti projekt kojim će se hrvatski jezik i hrvatska pisana baština promicati i usvajati na način koji je prilagođen djeci i mladima.

2. Detaljan program provedbe projekta

U prostorijama Društva u Zagrebu, u Trnjanskoj 35, otvorili smo 2014. multimedijalni centar "CROATICA" u kojem se pomoću suvremenih medijskih i tehničkih pomagala te putem izlaganja s prezentacijom, radionica i kvizova znanja prezentira hrvatski jezik i hrvatska pisana baština. Na zidovima centra postavljene su velike uokvirene fotografije najvažnijih djela hrvatskoga jezika i hrvatske pisane baštine, od srednjeg vijeka do 20. st. Multimedijalni centar "CROATICA" namijenjen je prvenstveno učenicima osnovnih i srednjih škola ali i svima drugima. Ovim projektom pomoću multimedijalne tehnologije i primjenom didaktičkih metoda učenici će vizualno i auditivno doživjeti bogatstvo i ljepotu hrvatskoga jezika i djela hrvatske pisane baštine. Projektom su predviđene sljedeće projektne aktivnosti:

1. predavanje s računalnom prezentacijom na temu: "Povijest hrvatskoga jezika i hrvatske pisane baštine" (45 minuta)
2. radionica o pojedinoj temi iz hrvatskoga pravopisa, npr.: "Veliko i malo početno slovo", "Sastavljeno i rastavljeno pisanje", "Pravopisni znakovi" i dr. (45 minuta)
3. kviz znanja iz hrvatskoga jezika i pisane baštine (30 minuta)

Predavanje s prezentacijom sadržava prikaz najvažnijih povijesnih događaja, osoba i djela koja su obilježila povijesni razvitak hrvatskoga jezika i pisane baštine. Također se vizualno prikazuju najstarija i najvažnija djela hrvatske pisane baštine, i to pisana trima pismima – latinicom, ćirilicom i glagoljicom, npr. Višeslavova krstionica, VIII/IX.st., Natpis kneza Branimira, 888. god., Natpis kneza Trpimira, XI. st., Baščanska ploča oko 1100., Plominski natpis, XI. st, Valunska ploča, XI. st, Povaljski prag, 1184., Humačka ploča, XII. st. itd. Nadalje na zidovima centra "CROATICA" nalaze se fotografije u boji velikoga formata najvažnijih pisanih i tiskanih djela latinicom, glagoljicom i ćirilicom. To je jedino mjestu u Zagrebu gdje se na jednom mjestu mogu naći replike i fotografije najvažnijih spomenika hrvatske pisane baštine. Gledajući ta djela i slušajući izlaganje učenici će vizualno i auditivno moći upoznati bogatstvo naše pisane baštine.

Radionica je posvećena suvremenom hrvatskom jeziku i to njegovu važnom dijelu – pravopisu. Naša dosadašnja iskustva u radu s djecom i mladima pokazala su da su radionice vrlo učinkoviti načini svladavanja težih sadržaja i da putem radionica učenici brže i bolje uče o jezičnim sadržajima posebice o pravopisnim problemima. God. 2013. uveden je u osnovne i srednje škole novi Hrvatski pravopis Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje, koji donosi više novih pravila o pisanju velikoga i malog početnog slova, o ispadanju glasova, o sastavljenom i nesastavljenom pisanju riječi, pisanju riječi iz stranih jezika i dr. Kako bi te novosti u hrvatskom pravopisu što bolje svladali, pripremili smo radionicu s osnovnim kategorijama i jasnim primjerima. Izlaganja i radionice su prilagođene dobi učenika: opširniji sadržaji se obrađuju sa učenicima srednje škole u odnosu na učenike osnovne škole.

Kviz znanja jest treća je projektna aktivnost, a sadržava u prvom dijelu raznolika pitanja iz

povijesti hrvatskoga jezika i pisane baštine, a u drugom dijelu pitanja iz hrvatskoga pravopisa. Kvizovi imaju važnu edukativnu ulogu, ali predstavljaju i natjecanja učenika. Tako će se na kraju kviza zbrojiti točni odgovori i proglasiti najbolji učenik. Projekt je namijenjen darovitim učenicima koji imaju želju i sklonost prema dubljem upoznavanju hrvatskoga jezika i hrvatske pisane baštine. U tome smislu na sudjelovanje u projektu pozvani su samo daroviti učenici osnovnih i srednjih škola, koji žele njegovati svoj jezik i proširiti znanje o prošlosti i sadašnjosti hrvatskoga jezika i o važnim djelima hrvatske pisane baštine.

Kako bi daroviti učenici imali odgovarajući priručnik iz kojega će moći proširiti svoja znanja iz povijesti hrvatskoga jezika i pisane baštine te iz gramatike i pravopisa hrvatskoga jezika, projektni tim je pripremio knjigu "Pregled povijesti, gramatike i pravopisa hrvatskoga jezika" – besplatni priručnik za učenike u kojem se na stručan i metodički prihvatljiv način obrađuju osnove povijesti, gramatike i pravopisa hrvatskoga jezika. Svaki učenik koji će sudjelovati u projektnim aktivnostima dobit će besplatno primjerak knjige.

---

3. Područje djelovanja

- Grad Zagreb

U projektnim aktivnostima u multimedijalnom centru "CROATICA" u Zagrebu, sudjelovat će učenici osnovnih i srednjih škola iz Zagreba u terminima kad nemaju nastavu i dolazit će u grupama od 20 učenika u pratnji svojih učitelja, odnosno nastavnika hrvatskoga jezika.

- Ostale županije

Dogovorili smo suradnju i partnerstvo sa školama na područjima od posebne državne skrbi, na nekim otocima, u ruralnim i manje urbanim sredinama i ostalim gradovima, npr. Vinkovci, Slakovci, Novska, Mali Lošinj, Milna na Braču i dr.

---

4. Projektni tim

Projektni tim čine: akademik Josip Bratulić, prof. dr. sc. Anđela Frančić, izv. prof. dr. Bernardina Petrović, dr. Milica Mihaljević, Anđa Jakovljević, Donata Mikić, Blanka Mesić, Ante Bičanić, Lidija Bogović, Jasmina Pavić, Petra Bičanić. Članovi projektnog tima su sveučilišni nastavnici s Odsjeka za kroatistiku Filozofskog fakulteta u Zagrebu i nastavnici iz pojedinih osnovnih i srednjih škola. Oni pripremaju i održavaju predavanja, multimedijalne prezentacije i radionice, a

volonteri sudjeluju u pripremi materijala i kao tehnička podrška.

5. Partneri projekta

- Odsjek za kroatistiku Filozofskog fakulteta u Zagrebu
- Osnovne i srednje škole Grada Zagreba
- Osnovne i srednje škole u ostalim županijama

6. Namjena projekta

Projekt je namijenjen darovitim učenicima koji imaju želju i sklonost prema dubljem upoznavanju povijesti hrvatskoga jezika, gramatike i pravopisa hrvatskoga jezika te hrvatske pisane baštine. U tome smislu na sudjelovanje u projektu pozvani su upravo daroviti učenici osnovnih i srednjih škola, koji žele njegovati svoj hrvatski jezik i proširiti znanje o važnim djelima hrvatske pisane baštine.

7. Ciljevi projekta

1. promicanje hrvatskoga jezika kao temeljne odrednice hrvatskoga identiteta
2. ponavljanje i proširivanje znanja iz povijesti hrvatskoga jezika
3. utvrđivanje i proširivanje znanja iz gramatike i pravopisa hrvatskoga jezika
4. promicanje hrvatske pisane baštine kao važne odrednice hrvatskoga identiteta
5. utvrđivanje i proširivanje znanja o hrvatskoj pisanoj baštini
6. njegovanje domoljubnih i univerzalnih vrijednosti.

8. Očekivani rezultati

Očekujemo da će realizacijom ovoga projekta porasti u značajnoj mjeri znanje učenika o hrvatskome jeziku, njegovoj povijesti i razvoju te o raznolikosti i kvaliteti hrvatske pisane baštine. Nadalje očekujemo da će porasti svijest o potrebi čuvanja, njegovanja i promicanja hrvatskoga jezika i svih vrsta hrvatske pisane baštine.